

Bryssel, 19. kesäkuuta 2025
(OR. en)

9984/25

SOC 394
GENDER 97
ANTIDISCRIM 63
FREMP 155
TELECOM 184
CYBER 162
DIGIT 109

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9408/25
Asia:	Neuvoston päätelmät sukupuolten tasa-arvon edistämisestä tekoälypohjaisella digiaikakaudella: jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten suorittaman Pekingin toimintaohjelman täytäntöönpanon kuudes horisontaalinen tarkastelu

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena TSTK-neuvoston istunnossaan 19. kesäkuuta 2025 hyväksymät päätelmät asiakohdassa mainitusta aiheesta.¹

¹ Tekstiin on tehty pieniä tekstinlaadinnallisia oikaisuja.

Neuvoston päätelmät sukupuolten tasa-arvon edistämisestä tekoälypohjaisella digiaikakaudella: jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten suorittaman Pekingin toimintaohjelman täytäntöönpanon kuudes horisontaalinen tarkastelu²

TOTEAA SEURAAVAA:

1. Sukupuolten tasa-arvo ja ihmisoikeudet ovat eurooppalaisten arvojen ytimessä. Naisten ja miesten tasa-arvo on perussopimuksissa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettu Euroopan unionin perusperiaate.
2. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 8 artiklassa edellytetään, että unioni pyrkii kaikissa toimissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa, ja 10 artiklassa todetaan, että unioni pyrkii politiikkojensa ja toimiensa määrittelyssä ja toteuttamisessa torjumaan kaiken sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän.
3. On ratkaisevan tärkeää varmistaa kaikkien naisten ja miesten yhdenvertaiset mahdollisuudet sekä edistää, suojella ja kunnioittaa sitä, että jokainen voi nauttia täysimääräisesti kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista, jotka ovat yleismaailmallisia, jakamattomia, toisistaan riippuvaisia, toisiinsa liittyviä ja naisten ja tyttöjen voimaannuttamisen kannalta olennaisia. Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (CEDAW) tinkimätön toteuttaminen ja Pekingin toimintaohjelman määrätietoinen täytäntöönpano EU:n sisäisessä ja ulkoisessa politiikassa on olennainen osa tätä prosessia ja lähestymistapaa.

² 30 vuotta voimassa olleen Pekingin toimintaohjelman täytäntöönpanon arvioinnin yhteydessä laaditut päätelmät.

4. Sukupuolten tasa-arvoa koskevassa YK:n kestävän kehityksen tavoitteessa 5 korostetaan tarvetta tehostaa mahdollistavan teknologian, erityisesti tieto- ja viestintäteknikan, käyttöä naisten ja tyttöjen voimaannuttamisen edistämiseksi³. Kestävän kehityksen tavoitteilla ja Pekingin toimintaohjelmalla pyritään saavuttamaan kestävämpi ja yhdenvertaisempi yhteiskunta.
5. Vuosi 2025 on sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien kannalta tärkeä vuosi, sillä kansainvälinen yhteisö juhlistaa Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman hyväksymisen 30-vuotispäivää sekä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 ”Naiset, rauha ja turvallisuus” 25-vuotispäivää. Samalla päätökseensä tulevat useat sukupuolten tasa-arvon kannalta olennaiset strategiset kehykset, mukaan lukien komission tiedonannot, kuten sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025, sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva EU:n toimintasuunnitelma (GAP III), naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma (2019–2024) sekä EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025 ja hlbtqi-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025.
6. Euroopan komissio esitteli vuonna 2025 tiedonantonsa naisten oikeuksien edistämissuunnitelmasta. Siihen liitettyyn julistukseen ”on kirjattu naisten oikeuksia koskevat periaatteet ja tavoitteet, jotka ohjaavat tulevia strategioita ja toimia, erityisesti vuoden 2025 jälkeistä sukupuolten tasa-arvostrategiaa. Julistuksella pyritään edistämään ja ohjaamaan sukupuolten tasa-arvoon liittyvää poliittista agendaä pitkällä aikavälillä. Siitä halutaan EU:n politiikan ohjauskehys, jonka avulla voidaan lisätä sukupuolten tasa-arvoa yhteiskunnan ja talouden kaikilla osa-alueilla.”
7. On erittäin tärkeää noudattaa sukupuolten tasa-arvon osalta kaksitahoista lähestymistapaa, jossa yhdistyvät sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen eli sukupuolten tasa-arvonäkökulman järjestelmällinen integrointi kaikkiin toimintapolitiikkoihin, ohjelmiin ja talousarvioihin sekä erityiset tasa-arvopolitiikat ja kohdennetut toimenpiteet.

³ Yhdistyneiden kansakuntien taloudellisten ja sosiaalisten asiain osasto: kestävän kehityksen tavoite 5 b.

8. Pyrittäessä saavuttamaan Pekingin toimintaohjelman tavoitteet ratkaisevassa asemassa naisten ja tyttöjen oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä on jatkuva yhteistyö työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen, mukaan lukien naisjärjestöjen, naisten ihmisoikeuksien puolustajien ja nuorten oikeuksien puolestapuhujien kanssa.
9. EU:n sosioekonomiseen kehitykseen kohdistuu lukuisia jo olemassa olevia ja uusia haasteita, joten oikeudenmukaisen, osallistavan ja häiriönsietokykyisen yhteiskunnan ja kilpailukykyisen talouden rakentamisen kannalta on olennaisen tärkeää, että perusoikeuksista voidaan nauttia täysimääräisesti ja tasa-arvo saavutetaan, mukaan lukien sukupuolten välillä.

PALAUTTAA MIELEEN SEURAAVAA:

10. EU on nyt ottanut käyttöön ensimmäisen kattavan oikeudellisen kehyksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumiseksi. Direktiivissä (EU) 2024/1385 vahvistetaan normit sukupuolistuneen väkivallan uhrien suojelemiselle, säädetään rangaistaviksi tietyt naisiin sekä verkossa että sen ulkopuolella kohdistuvan väkivallan muodot ja edellytetään, että jäsenvaltiot toteuttavat tehokkaita ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, vahvistavat uhrien suojelua ja tukemista, parantavat heidän oikeussuojaansa ja varmistavat koordinoinnin ja yhteistyön asiaankuuluvien viranomaisten, virastojen ja elinten sekä valtiosta riippumattomien järjestöjen ja muiden sidosryhmien välillä. Direktiivissä käsitellään kaikkia väkivallan muotoja, mukaan lukien ruumiillinen, seksuaalinen, psyykkinen tai taloudellinen haitta tai kärsimys, joka ilmenee väkivallan jatkumona sekä verkossa että sen ulkopuolella.
11. EU:n liittyminen Istanbulin yleissopimukseen sen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta on ratkaiseva askel eteenpäin naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumista koskevan oikeudellisen kehyksen vahvistamisessa unionissa. Se täydentää EU:n laajempia pyrkimyksiä torjua väkivaltaa, varmistaa sukupuolten tasa-arvo ja suojella haavoittuvassa asemassa olevia naisia ja tyttöjä.

12. Unioni hyväksyi tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä annetulla asetuksella (EU) 2024/1689, jäljempänä 'tekoälysäädös', ensimmäisen kattavan tekoälyä koskevan oikeudellisen kehyksen ja nousi samalla alan globaaliksi johtavaksi toimijaksi. Lisäksi Euroopan neuvosto hyväksyi toukokuussa 2024 oikeudellisesti sitovan tekoälyä koskevan puiteyleissopimuksen, jolla voidaan puuttua mahdollisiin riskeihin, joita tekoäly aiheuttaa ihmisoikeuksille, demokratialle ja oikeusvaltioperiaatteelle. Komissio allekirjoitti tämän sopimuksen EU:n puolesta syyskuussa 2024.
13. Asetuksen (EU) 2022/2065, jäljempänä 'digipalvelusäädös', tarkoituksena on luoda turvallisempi verkkoympäristö unionin käyttäjille. Siinä vahvistetuilla säännöillä pyritään erityisesti puuttumaan laittomaan sisältöön ja varmistamaan avoimuus. Samanaikaisesti audiovisuaalisia mediapalveluja koskevalla direktiivillä on otettu käyttöön mekanismeja lasten suojelemiseksi ja vihapuheen torjumiseksi tehokkaammin.
14. Eurooppalaisessa julistuksessa digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista asetetaan ihmiset digitaalisen muutoksen keskiöön ja pyritään edistämään digitalisaation periaatteita ihmisoikeuskeskeisen lähestymistavan pohjalta ja yhteisten eurooppalaisten arvojen ja lainsäädännön mukaisesti.

TOTEAA SEURAAVAA:

15. Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) raportissa "Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU" esitellään tärkeimpiä suuntauksia, saavutettua edistystä ja suurimpia haasteita sukupuolten tasa-arvon alalla EU:ssa. Siinä korostetaan myös, että Pekingin toimintaohjelman kaikilla muilla aloilla tapahtuva eteneminen pohjautuu edistymiseen institutionaalisten mekanismien⁴ alalla. Institutionaaliset mekanismit ovat näin ollen ratkaisevassa asemassa sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa kaikissa yhteyksissä⁵.

⁴ Elimet ja prosessit, joilla edistetään ja tuetaan sukupuolten tasa-arvoa ja tasa-arvokysymysten valtavirtaistamista kaikilla politiikan aloilla. (2024 *Data collection on institutional mechanisms*, EIGE, 2025).

⁵ 9410/25.

16. EIGEn raportin mukaan digipalvelusäädös ja tekoälysäädös ovat digitaalisen sääntelyn alan virstanpylväitä, mutta ne eivät yksinään riitä vastaamaan tiettyihin sukupuolisidonnaisiin huolenaiheisiin. Näitä ovat sosiaalisen median kielteiset vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon sekä naisiin ja tyttöihin ja tästä aiheutuvat naisiin ja tyttöihin kohdistuvat erityiset haasteet tekoälyteknologian käytössä.
17. Kuten komissio korosti sukupuolten tasa-arvoa koskevassa strategiassaan 2020–2025, ”naisiin kohdistuvasta verkkoväkivallasta on tullut laajalle levinnyt ilmiö, jolla on sille ominaisia vahingollisia seurauksia” ja ”sosiaalisessa mediassa tapahtuvalla kiusaamisella, häirinnällä ja hyväksikäytöllä on kauaskantoisia vaikutuksia naisten ja tyttöjen elämään”. EIGEn raportin mukaan verkkoväkivalta kohdistuu suhteettomasti johtotehtävissä oleviin naisiin, erityisesti nuoriin naisiin ja syrjinnän kohteena oleviin väestöryhmiin kuuluviin naisiin. Naispersoonat ja -toimittajat kokevat mieskollegojaan enemmän verkkohäirintää, jolla on lamauttava vaikutus ja joka heikentää heidän turvallisuuttaan ja henkistä hyvinvointiaan. Se vähentää naisten kiinnostusta hakeutua näihin ammatteihin tai pysyä niissä sekä osallistua keskusteluihin verkossa ja sen ulkopuolella. Tämä rajoittaa entisestään naisten edustusta julkisessa elämässä ja osallistumista siihen, mikä puolestaan heikentää demokratiaa ja lehdistönvapautta ja vähentää yhteiskunnallista vuoropuhelua.
18. EIGEn raportissa korostetaan, että datan ja tutkimuksen kattavuudessa on merkittäviä puutteita, minkä vuoksi digitaalisen ympäristön eri haasteita, kuten sukupuoleen perustuvaa syrjintää, sukupuolivivouksia ja sukupuolen perusteella leimaamista, ei täysin pystytäkään ymmärtämään etenkin intersektionaalisesta näkökulmasta. Datan puutetta kärjistää suurten digitaalisten alustojen haluttomuus jakaa tutkijoille tietoa käyttäjistä, ja nämä yhdessä estävät kehittämästä tehokkaita politiikkatoimia, joilla voitaisiin torjua nuoriin tyttöihin ja naisiin verkkoympäristössä kohdistuvia riskejä. Sukupuolen mukaan eritellyt tiedot ja muut yhdenvertaisuustiedot ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta voidaan tehdä näyttöön perustuvia päätöksiä ja seurata edistymistä kohti sukupuolten tasa-arvoa tekoäly- ja digiympäristöissä. Kyseisten tietojen avulla voidaan tunnistaa eroavuuksia, seurata suuntauksia ja laatia kohdennettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kaikkien ryhmien ja erityisesti naisten ja tyttöjen, joihin kohdistuu erityisiä haasteita verkkoympäristössä, tarpeisiin.

19. Verkkoalustoista, myös sosiaalisen median verkostoista, on tullut keskeisiä foorumeja, joilla sekä naisten oikeuksia puolustavat aktivistit että muut ryhmät pyrkivät edistämään omia kantojaan. Komissio toteaa sukupuolten tasa-arvostrategiassaan 2020–2025, että ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta ”erityisesti nuoret naiset ovat olleet merkittäväällä tavalla ajamassa asiaa eteenpäin”. Heistä on tullut ilmastoliikkeen keskeisiä toimijoita, jotka puolustavat kestävyyttä, ekologista oikeudenmukaisuutta ja pitkän aikavälin strategioita, joilla lievennetään ilmastonmuutoksen vaikutuksia naisiin. EIGEn raportissa pidetään myönteisenä tätä sitoutumista ja korostetaan samalla sitä huolestuttavaa seikkaa, että ympäristöaloitteiden herättämä vastareaktio on usein yhteydessä ilmastonmuutoksen kieltävien, rasististen ja naisvihamielisten autoritääristen liikkeiden nousuun. Näin ollen ympäristön puolestapuhujat, jotka ovat usein nuoria naisia, joutuvat usein julkisten hyökkäysten ja verkkoväkivallan kohteeksi.
20. Sisällön moderointiin käytettävät algoritmit ovat usein vinoutuneita, ja avoimuuden puute moderointipäätösten teossa kaiken kaikkiaan vaikeuttaa syrjivien käytäntöjen tunnistamista ja niihin puuttumista verkossa.
21. Tekoälyjärjestelmät tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia, sillä niillä voidaan edistää inhimillistä hyvinvointia ja vaurautta, mukaan lukien esimerkiksi sairauksien hoidossa sekä talouskehityksen, kestävä kehityksen ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä. Samalla tekoälyjärjestelmiin liittyy myös mahdollisia riskejä perusoikeuksien ja yleisen edun näkökulmasta. Niihin voi liittyä myös terveysriskejä, jos tekoälyä koulutetaan ainoastaan miehiin perustuvalla datalla, koska tämä voi johtaa potentiaalisesti haitallisiin sukupuolivinoumiin. Tekoälyjärjestelmät, jotka on koulutettu sukupuolistereotypioita sisältävällä datalla, voivat tuottaa tuotoksia (tekstiä, kuvia, videoita), jotka vahvistavat näitä stereotypioita. Ne voivat esimerkiksi yhdistää miehet ja naiset tiettyntyyppisiin ammatteihin ja pätevyysiin tai luoda käsityksen siitä, että miehet ovat naisia tuottavampia työntekijöitä, tai liittää naiset hoivarooleihin. Riskejä lisää entisestään se, että naiset ja muut syrjinnälle alttiit ryhmät ovat aliedustettuina tekoälyalalla, erityisesti tekoälyjärjestelmien suunnittelussa ja kehittämisessä. Tästä syystä on tärkeää, että naiset ja miehet voivat osallistua tasavertaisesti tekoälyn kehittämiseen ja käyttöönottoon.

22. Tutkimukset ovat osoittaneet, että tekoälyjärjestelmissä esiintyy yleisesti sukupuolivinoumia sekä samanaikaisesti sukupuoleen ja rotuun liittyvää vinoutumaa kaikilla toimialoilla. Tällaiset vinoutumat voivat heikentää naisille ja vähemmistöille tarkoitettujen palvelujen laatua ja luoda eriarvoisuutta resurssien kohdentamisessa, tiedon tarjoamisessa ja mahdollisuuksissa. Tekoäly voi tuottaa syrjiviä tuotoksia, kuten naisiin kohdistuvaa syrjintää rekrytointi- tai lainanhakuprosesseissa. Toisaalta kun käytetään selkeitä ja puolueettomia sääntöjä ja korkealaatuista dataa, tekoäly voi itse asiassa olla päätöksenteossa vähemmän altis vinoumille kuin ihminen. Se voi myös helpottaa vinoumien havaitsemista, koska se pystyy keräämään ja analysoimaan suuria datamääriä.
23. Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetussa direktiivissä todetaan, että naisiin kohdistuva väkivalta, myös verkkoväkivalta, voi pahentua, jos väkivaltaan liittyy sellaista syrjintää, joka perustuu sukupuolen ja yhden tai useamman muun perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitetun syrjintäperusteen yhdistelmään.
24. Generatiivinen tekoäly voi automatisoida loukkaavien viestien tuottamisen ja tukea jatkuvaa ja laajamittaista verkkohäirintää, kuten doksausta. Se voi myös luoda yksittäisistä henkilöistä väärennetyjä kuvia, videoita tai ääntä, esimerkiksi syvävääreännöksiä, kuten alastonkuvia tai - videoita, ja tehdä näin mahdolliseksi manipuloidun materiaalin jakamisen ilman suostumusta. Myös fyysistä maailmaa jäljitteleviä virtuaalimaailmoja voidaan käyttää väärin tiloissa, joissa harjoitetaan sukupuolistunutta väkivaltaa, myös seksuaalista väkivaltaa, ja yhdessä automatisoitujen sisältösuositusjärjestelmien kanssa ne voivat kohdistaa naisvihamielistä ja väkivaltaista sisältöä kaiken ikäisille miehille ja pojille. Tällaisissa tiloissa generatiivisen tekoälyn avulla voidaan käyttää tai luoda virtuaalihahmoja haitallisiin tarkoituksiin, joissa kohteena ovat naiset ja tytöt.
25. Samaan aikaan on erittäin tärkeää, että tekoälyn positiivista potentiaalia hyödynnetään aktiivisesti sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi kaikilla aloilla. Tekoälyjärjestelmät voivat esimerkiksi havaita ja korjata epätasa-arvoista kohtelua automatisoidussa päätöksenteossa. Niillä voi myös olla ratkaiseva rooli verkossa tapahtuvan hyväksikäytön, myös sukupuolistuneen verkkoväkivallan, havaitsemisessa ja ehkäisemisessä. Tekoälypohjaisilla välineillä voidaan tehostaa sisällön moderointia, tukea lainvalvontatoimia ja tarjota käyttäjille parempia mekanismeja väärinkäytöksistä ilmoittamiseen. Näin digitaalisesta ympäristöstä tehdään turvallisempi kaikille.

26. Nämä päätelmät perustuvat neuvoston, komission ja Euroopan parlamentin sekä alan keskeisten sidosryhmien aiempaan työhön ja poliittisiin sitoumuksiin sekä liitteessä lueteltuihin asiakirjoihin.

KEHOTTA JÄSENVALTIOITA niiden toimivallan mukaisesti sekä kansalliset olosuhteet huomioon ottaen ja työmarkkinaosapuolten roolia ja riippumattomuutta kunnioittaen

27. Vahvistamaan edelleen sukupuolten tasa-arvoa edistävien valtiollisten rakenteiden riippumattomuutta ja tehokkuutta asettamalla ne valtionhallinnon korkeimmalle tasolle ja antamalla niille vahva ja selkeästi määritelty sukupuolten tasa-arvoa koskeva toimeksianto ja asianmukaiset inhimilliset ja taloudelliset resurssit sekä varmistamaan kansallisten sukupuolten tasa-arvostrategioiden tehokas täytäntöönpano ja riittävä rahoitus, mukaan lukien sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen kaikilla politiikan aloilla ja kohdennetut tasa-arvopolitiikat ja -toimenpiteet.
28. Kehittämään eri alojen välistä tehokasta koordinoitua, jotta voidaan tehostaa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista, verkostoitumista ja yhteistyötä, myös tekoälyyn liittyvien politiikkojen osalta.
29. Toteuttamaan kansalaisten oikeuksia ja suojelua koskevia tiedotuskampanjoita, joista säädetään naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetussa direktiivissä, tasa-arvoelimiä koskevista normeista annetuissa direktiiveissä (EU) 2024/1499 ja (EU) 2024/1500 sekä tekoälysäädöksessä ja digipalvelusäädöksessä.
30. Toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä, joilla estetään tekoälyjärjestelmien syrjivät tuotokset varmistamalla selkeän, edustavan ja korkealaatuisen datan avoin käyttö, arvioimalla tekoälyjärjestelmiä säännöllisesti, ottamalla käyttöön ihmisen suorittama valvonta sekä tarkastelu- ja muutoksenhakumenettelyt ja varmistamalla syrjimättömyyttä ja tekoälyä koskevan alakohtaisen lainsäädännön noudattaminen.

31. Varmistamaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin oikea-aikainen täytäntöönpano, mukaan lukien direktiivin verkkoväkivaltaa, kuten syvävääreännöksiä, koskevat säännökset sekä verkkoväkivallan uhreille tarjottavaa suojelua ja tukea, myös erityistukipalveluja, koskevat kattavat säännökset.
32. Valtuuttamaan perusoikeuksia suojelevat viranomaiset, kuten tasa-arvoelimet, tunnistamaan tekoälyn aiheuttamat sukupuolten tasa-arvoon kohdistuvat riskit ja seuraamaan niitä sekä auttamaan tekoälyn käytöstä aiheutuvan syrjinnän uhreja, myös tuomioistuimissa, tasa-arvoelimiä koskevista normeista annettujen direktiivien puitteissa ja tekoälysäädöksessä tasa-arvoelimille mahdollisesti annettavien valtuuksien yhteydessä sekä varmistamaan näiden viranomaisten asianmukaiset resurssit.
33. Varmistamaan, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetussa direktiivissä säädettyihin sukupuolistuneen väkivallan vastaisiin kansallisiin toimintasuunnitelmiin sisällytetään kohdennettuja toimenpiteitä, joilla torjutaan teknologian avulla tapahtuvaa sukupuolistunutta väkivaltaa ja jotka kattavat vähintään kaikki direktiivissä kriminalisoidut verkkoväkivaltarikokset: intiimin tai manipuloidun materiaalin luvaton jakaminen (mukaan lukien syvävääreännökset), verkkovainoaminen, verkkohäirintä (mukaan lukien verkkopaljastelu ja doksaus) sekä verkon kautta tapahtuva yllyttäminen väkivaltaan tai vihaan.
34. Tarjoamaan koulutusmahdollisuuksia ja toteuttamaan asianmukaisia toimia sukupuolten näkökulmasta tasavertaisen digilaitteiden saatavuuden varmistamiseksi, jotta kaikki erilaisissa elämäntilanteissa ja olosuhteissa olevat tytöt ja pojat sekä naiset ja miehet voivat kehittää digilukutaitoaan sekä tieto- ja viestintätekniisiä ja STEM-taitojaan ja kouluttautua tai jatkokouluttautua parantaakseen tulevaisuudennäkymiään. Näin varmistetaan, että kaikki ryhmät hyötyvät digitekniikan tarjoamista mahdollisuuksista, myös sosiaalisen osallisuuden ja yhtäläisten uramahdollisuuksien näkökulmasta.

35. Edistämään kaikkien mahdollisuuksia osallistua sukupuolinäkökulman huomioon ottavaan elinikäiseen oppimiseen, joka on suunniteltu parantamaan digiosaamista ja -tietämystä tekoälyn käyttöön liittyvistä hyödyistä ja haitoista. Edistämään digiosaamista ja -tietämystä, jotta voidaan torjua naisiin kohdistuvaa verkkoväkivaltaa ja teknologian avulla tapahtuvaa sukupuolistunutta väkivaltaa sekä sukupuolivivouksia ja tekoälyn ylläpitämää syrjintää. Tässä voidaan hyödyntää esimerkiksi oppisopimuskoulutusta, etäopiskelua, mentorointia tai muita keinoja, joissa otetaan huomioon seikat, jotka voivat heikentää erityisesti naisten asemaa, kuten sukupuolten välinen digitaalinen kuilu, hoito- ja hoivavelvoitteet sekä rajalliset mahdollisuudet käyttää internetiä.
36. Toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä kaikkien internetin käyttäjien, erityisesti nuorten käyttäjien, suojelemiseksi kaikelta haitalliselta verkkosisällöltä, mukaan lukien tekoälyn tuottama sisältö, kuten syväväärennökset, tekoälyn tuottama lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava kuvamateriaali taikka tekoälypohjainen doksaus tai häirintä. Näitä toimenpiteitä voivat olla iän todentamisvälineet ja lapsilukot ja välineet, joiden tarkoituksena on auttaa alaikäisiä ilmoittamaan hyväksikäytöstä tai saamaan tukea. Lisäksi tarvitaan toimenpiteitä kaikkien verkon käyttäjien, erityisesti hyväksikäytölle mahdollisesti alttiimpien käyttäjien, suojelemiseksi huijauksilta.
37. Toteuttamaan toimia, joilla estetään nuorten naisten ja miesten käsitysten eriytymistä entisestään sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin liittyvissä asioissa ja torjutaan naisvihamielisiä asenteita ja käyttäytymistä. Tätä silmällä pitäen lisäämään tietämystä erityisesti nuorten keskuudessa tunneälytaidoista, terveelliselle pohjalle rakentuvista, väkivallattomista ja tasavertaisista ihmissuhteista sekä sivustakatsojan mahdollisuuksista puuttua väkivaltaan. Sukupuolinäkökulmaa koskevan tietämyksen lisääminen on tarpeen myös hyvinvoinnin, työ- ja yksityiselämän tasapainottamisen ja mielenterveyden alalla.

38. Ottamaan mukaan kansalliset tilastotoimistot, tiedeyhteisö ja tutkimuskeskukset sekä media- ja digitaalialan yritykset, työmarkkinaosapuolet ja tasa-arvoelimet sukupuolten tasa-arvon seuraamiseen digiympäristössä, myös mittaamaan pääsyä sukupuolitietoisien digitaalisen oppimisen ohjelmiin, seuraamaan naisten työllistymistä tieto- ja viestintäteknisille aloille, STEM-aloille ja nouseville digitekniikan aloille, arvioimaan tekoälystä johtuvia vinoumia henkilöstöhallinnossa, valvomaan työehtoja ja -oloja kulttuuri- ja luovilla aloilla sekä media- ja digitaali-aloilla ja arvioimaan naisten ja miesten stereotyyppistä esittämistä taiteessa, kulttuurissa ja mediassa, myös sosiaalisessa mediassa, elokuvissa, musiikissa ja videopeleissä. Edistämään naisvihamielisen ja maskulinistisen verkkosisällön ja verkostojen tutkimusta, jotta voidaan kehittää dataa ja välineitä näiden asioiden ymmärtämiseksi ja niitä koskevan tietoisuuden lisäämiseksi.

PYYTÄÄ EUROOPAN KOMISSIOTA JA JÄSENVALTIOITA niiden toimivallan mukaisesti sekä työmarkkinaosapuolten rooli ja riippumattomuus huomioon ottaen

39. Lujittamaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan Pekingin toimintaohjelmassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttaminen sekä YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpano soveltamalla kaksitahoista lähestymistapaa sukupuolten tasa-arvon edistämiseen. Tämä tapahtuu toteuttamalla kohdennettuja sukupuolten tasa-arvoa koskevia politiikkoja ja toimenpiteitä ja sisällyttämällä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen järjestelmällisesti eri toimintapolitiikkoihin (myös digitaalipolitiikkaan), ohjelmiin ja talousarvioihin, jotta sukupuolten väliset erot voidaan havaita ja niitä voidaan kuroa umpeen tehokkaasti kaikilla aloilla.

40. Harkitsemaan asiaa koskevien toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa, myös digipalvelusäädöksen ja naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin säännösten soveltamisessa, verkkoväkivaltaa koskevaa yhtenäistä lähestymistapaa yhdenmukaistamalla määritelmiä ja keräämällä vertailukelpoista dataa.
41. Edistämään turvallisen, varman ja luotettavan tekoälyn ihmiskeskeistä kehittämistä ja käyttöä työelämässä. Jäsenvaltiot ovat vastuussa sukupuolten tasa-arvoa koskevan säännösten, mukaan lukien direktiivien 2004/113/EY ja 2006/54/EY, täysimääräisestä täytäntöönpanosta, mutta komissio voi tukea niitä tämän säännösten täyden potentiaalin hyödyntämisessä, kun torjutaan tekoälyjärjestelmien luomaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää työelämässä ja sen ulkopuolella.
42. Pohtimaan lisätoimenpiteiden käynnistämistä verkkoväkivallan torjumiseksi siten, että laajempana tavoitteena on poistaa kaikenlainen sukupuoleen perustuva väkivalta ja syrjintä, erityisesti moniperusteinen syrjintä. Torjumaan jatkossakin erityisesti naispoliitikkoihin ja -aktivisteihin kohdistuvaa ja heidän osallistumistaan rajoittavaa verkkoväkivaltaa.
43. Kannustamaan tyttöjä, poikia, naisia ja miehiä valitsemaan koulutusalsansa ja ammattinsa miettimättä niihin liittyviä sukupuolistereotypioita, jotta voidaan lisätä naisten osallistumista STEM-aloilla ja miesten osuutta terveydenhuollon ja koulutuksen, myös varhaiskasvatuksen, ammateissa. Puuttumaan rakenteellisiin tekijöihin, jotka estävät naisia hakeutumasta tieto- ja viestintätekniisille ja tekoälyaloille ja pysymästä niillä, mukaan lukien sukupuolistereotypiat uraohjauksessa ja työpaikoilla, häirintä, organisaatiokulttuurit ja joustavien työjärjestelyjen puute.

44. Kannustamaan miehiä ja poikia toimimaan täysipainoisesti niin muutoksen tekijöinä kuin siitä hyötyjinä ja pyrkimään poistamaan kaikenlainen naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta sekä julkisella että yksityisellä tasolla verkossa ja sen ulkopuolella. Puuttumaan tästä lähtökohdasta sukupuolten epätasa-arvon perimmäisiin syihin, kuten historialliseen ja rakenteelliseen eriarvoisuuteen, valtasuhteiden epäsuhtaan, sukupuolistereotypioihin, seksismiin, sekä kielteisiin tai haitallisiin sosiaalisiin normeihin, käsityksiin, tapoihin, asenteisiin ja käyttäytymismalleihin, kuten sukupuolistereotyyppiset asenteet ja haitallinen toiminta verkossa. Painottamaan entistä vahvemmin kriittistä medialukutaitoa sekä väärän tiedon ja disinformaation torjuntaa ja keskittymään sisältöön, jolla on kielteisiä vaikutuksia mielenterveyteen, hyvinvointiin ja sosiaalisiin suhteisiin.
45. Edistämään aktiivisesti tiedotusvälineitä, digitaalteollisuutta ja digitalisaatiota koskevaa sukupuolitietoista tutkimusta, myös keräämällä, analysoimalla ja toimittamalla sukupuolen ja tarvittaessa muiden asiaankuuluvien ominaisuuksien mukaan eriteltyjä tietoja. Panostamaan tieteidenväliseen tutkimukseen, joka koskee syrjimättömien algoritmien kehittämistä ja strategioita, joilla taataan tasa-arvoisuus algoritmijärjestelmien käytössä, mukaan lukien noudattamalla sisäänrakennetun teknisen turvallisuuden periaatteita.
46. Lisäämään eurooppalaisten ja kansallisten työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, naisjärjestöjen, naisten ihmisoikeuksien puolustajien ja tiedeyhteisön järjestelmällistä merkityksellistä kuulemistä ja vahvistamaan kumppanuuksia näiden tahojen kanssa suunniteltaessa, pantaessa täytäntöön ja arvioitaessa digitaalipolitiikkaa.
47. Edistämään kumppanuuksia ja monialaista yhteistyötä digitaalialan, myös tieto- ja viestintätekniikan alan, yritysten ja yritysjärjestöjen, mediayritysten ja sosiaalisen median yritysten kanssa sekä kaikilla muilla asiaankuuluvilla aloilla, mukaan lukien terveydenhuolto ja hoitopalvelut, koulutus, taide ja kulttuuri, tekniikka, rahoitus ja maatalous, jotta voidaan järjestelmällisesti edistää sukupuolten tasa-arvoa alojen sisältä käsin digitalisaation, erityisesti tekoälyn, yhteydessä.

48. Seuraamaan säännöllisesti kaikkia neuvoston hyväksymiä Pekingin toimintaohjelman indikaattoreita, jotta voidaan järjestelmällisesti seurata edistymistä, ottaen huomioon EIGEn ja Eurostatin asiantuntemuksen ja tuotokset. Vahvistamaan näiden indikaattorien tehokasta käyttöä EU:n ja jäsenvaltioiden tasa-arvopolitiikoissa ja kaikilla muilla asiaankuuluvilla politiikkalohkoilla ja pyrkimään siihen, että kaikki keskeiset tilastot ovat laajasti saatavilla.

PYYTÄÄ EUROOPAN KOMISSIOTA

49. Edistämään jatkossakin sukupuolten tasa-arvoa poliittisena painopisteenä koko meneillään olevan toimikautensa (2024–2029) ajan ja varmistamaan nykyisen sukupuolten tasa-arvostrategian 2020–2025 seurantatoimet ja tukemaan sen menestymistä, erityisesti tukemalla verkkoalustojen välistä yhteistyökehystä naisten ja tyttöjen turvallisuuden suojelemiseksi verkossa. Valtavirtaistamaan sukupuolinäkökulman tulevassa EU-rahoituksessa sen varmistamiseksi, että EU:n rahoituksella tuetaan sukupuolten tasa-arvoa laajemmin sukupuoleen liittyviin aiheisiin myönnetyn korvamerkityn rahoituksen lisäksi. Tältä osin neuvosto palauttaa mieleen, että nämä neuvoston päätelmät eivät vaikuta vuoden 2027 jälkeisestä monivuotisesta rahoituskehyksestä käytäviin neuvotteluihin.
50. Noudattamaan naisten oikeuksien edistämissuunnitelman periaatteita ja tavoitteita ja ottamaan huomioon neuvoston ohjeet suunnitellessaan tulevaisuudessa sellaisia strategia-asiakirjoja, kuten erillinen EU:n korkean tason sukupuolten tasa-arvostrategia vuoden 2025 jälkeiselle ajalle, jotka sisältävät sekä kohdennettuja toimenpiteitä että sukupuolinäkökulman järjestelmällisen sisällyttämisen EU:n politiikkoihin ja toimiin.
51. Edistämään sukupuolten tasa-arvoa, myös painottamaan entistä vahvemmin digitalisaatiota, korkealla tavoitetasolla poliittisena painopisteenä kaikissa EU:n ulkosuhteissa, mukaan lukien suunnitellessaan tulevia sukupuolten tasa-arvoa koskevia EU:n toimintasuunnitelmia.

52. Harkitsemaan intersektionaalisen lähestymistavan soveltamista tapauksen mukaan tulevassa sukupuolten tasa-arvostrategiassa ja muissa tulevilla syrjinnän vastaisissa strategioissa ja vahvistamaan näiden strategioiden välisiä yhteyksiä.
53. Sisällyttämään sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisnäkökulman järjestelmällisesti kaikkiin tuleviin EU:n politiikkoihin ja lainsäädäntöön, mukaan lukien sosiaali-, rahoitus- ja talousalan toimintapolitiikkoihin, ohjelmiin ja talousarvioihin, sekä digitaalipolitiikan alaan ja erityisesti tulevaan tekoälyn soveltamisstrategiaan ja STEM-aineiden opetusta koskevaan strategiseen suunnitelmaan, jotta voidaan puuttua kaikkiin algoritmien sukupuolivirheisiin, torjua stereotyyppioita, kuroa umpeen sukupuolten välisiä kuiluja ja edistää naisten tasapuolista edustusta ja osallistumista.
54. Seuraamaan ja tukemaan jatkossakin audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin, digipalvelusäädöksen, tekoälysäädöksen ja naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin asiaankuuluvien vaatimusten täytäntöönpanoa ja soveltamista, ottaen samalla huomioon niissä säädetyt erilaiset täytäntöönpanomekanismit, joilla varmistetaan alaikäisten, erityisesti tyttöjen, suojele verkossa olevalta laittomalta ja haitalliselta sisällöltä.
55. Tukemaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista tekoälysäädöksen täytäntöönpanossa, myös keskittymällä perusoikeuksiin, ja varmistamaan tältä osin, että tulevissa täytäntöönpanotoimissa keskitytään vahvasti sukupuolten tasa-arvoon ja sukupuolistuneen verkkoväkivallan, myös seksuaalisen väkivallan, torjuntaan.
56. Edistämään jatkossakin naisten ja tyttöjen turvallisuutta verkossa digipalvelusäädöksen täytäntöönpanon kautta, myös kartoittamalla tapoja varmistaa entistä paremmin, että erittäin suuret verkkoalustat ja erittäin suuret verkossa toimivat hakukoneet toteuttavat asianmukaisia ja kattavia lieventäviä toimenpiteitä sukupuolistuneen väkivallan riskien torjumiseksi.

57. Tukemaan jatkossakin sukupuolistuneen väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseen keskittyvää EU:n verkostoa, myös sen työtä digitaalisen väkivallan ehkäisemiseen liittyvissä esiin nousevissa kysymyksissä, mukaan lukien tekoälyn tuottama sisältö, sekä tietämyksen ja hyvien käytäntöjen vaihtoa.
58. Tukemaan edelleen jäsenvaltioiden paikallisia ohjelmia ja aloitteita eri tilanteissa ja olosuhteissa olevien nuorten tyttöjen ja poikien sekä naisten ja miesten suojelemiseksi ja valistamiseksi digitaalisen maailman riskien ja mahdollisuuksien osalta.
59. Edistämään jatkossakin monenlaisten hakijoiden mahdollisuuksia osallistua kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaan vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen puitteissa keskittyen erityisesti sukupuolten tasa-arvoon, myös tekoälyyn ja digitalisaatioon.
-

Viitteet**1. EU:n lainsäädäntö**

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (tekoälysäädös)

Neuvoston direktiivi 2004/113/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 2004, miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi), sellaisena kuin se on muutettuna 14 päivänä marraskuuta 2018 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/1808

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1385, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta

Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1499, annettu 7 päivänä toukokuuta 2024, normeista tasa-arvoelimille, jotka toimivat asioissa, jotka koskevat henkilöiden rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatonta yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa ja naisten ja miesten yhdenvertaista kohtelua sosiaaliturvaa koskevissa asioissa ja tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan osalta sekä direktiivien 2000/43/EY ja 2004/113/EY muuttamisesta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1500, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, tasa-arvoelimiä koskevista normeista naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivien 2006/54/EY ja 2010/41/EU muuttamisesta

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta

2. Neuvosto

Kaikki Pekingin toimintaohjelman tarkastelusta annetut neuvoston päätelmät ja muut sukupuolten tasa-arvosta ja muista aiheista annetut neuvoston päätelmät, etenkin jäljempänä mainitut:

Neuvoston päätelmät ”Sukupuolitasa-arvoiset taloudet EU:ssa: tuleva kehitys”
(14938/19)

Neuvoston päätelmät ”Tekoälyn vaikutus sukupuolten tasa-arvoon työmarkkinoilla”
(14750/21)

Neuvoston päätelmät sukupuolten tasa-arvonäkökulman valtavirtaistamisesta politiikoissa, ohjelmissa ja talousarvioissa (9684/23)

Neuvoston päätelmät digitaalisesta voimaannuttamisesta perusoikeuksien suojelemiseksi ja toteuttamiseksi digitaalisella aikakaudella (14309/23)

Neuvoston päätelmät naisten taloudellisesta voimaannuttamisesta ja riippumattomuudesta tosiasialliseen sukupuolten tasa-arvoon johtavana väylänä
(9752/24)

Neuvoston päätelmät naisten ja tyttöjen mielenterveyden vahvistamisesta edistämällä sukupuolten tasa-arvoa (16366/24)

3. Euroopan komissio

Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025. 6678/20. (Komission viite: COM(2020) 152 final)

Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva kolmas EU:n toimintasuunnitelma (GAP III) – Kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa. 13343/20. (Komission viite: JOIN(2020) 17 final)

Tasa-arvon unioni: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025. 11522/20. (Komission viite: COM(2020) 565 final)

Tasa-arvon unioni: hlbtq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025. 13081/20. (Komission viite: COM(2020) 698 final)

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Naisten oikeuksien edistämissuunnitelma. 6756/25 + ADD 1. (Komission viite: COM(2025) 97 final)

4. Euroopan parlamentti

Euroopan parlamentin päätöslauselma sukupuolten tasa-arvosta ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä digitaalisella aikakaudella, 2015/2007(INI), C 66/44, 2018

5. Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE)

Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU. Beijing Platform + 30 Report (9410/25)

2024 Data collection on institutional mechanisms for gender equality and gender mainstreaming: Methodological report, 2025

Combating Cyber Violence against Women and Girls, 2022

6. **Yhdistyneet kansakunnat**

Pekingin julistus ja toimintaohjelma (YK:n toimintaohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi)

Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimus

Kansainvälinen työjärjestö (ILO) – ILO C190 – Väkivaltaa ja häirintää koskeva yleissopimus, 2019 (n:o 190)

7. **Euroopan neuvosto**

Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus) (CETS 210)

Euroopan neuvoston tekoälyä koskeva puiteyleissopimus (CETS 225)
